

Institute of Development & Education for Africa, Inc.

webmaster@africanidea.org

1199 Whitney Ave Suite 523, Hamden, Ct USA

ተኝቻለሁ እንጂ አልሞትኩም

የእናት ኢትዮጵያ መልእክት ለኢትዮጵያ ሕዝብ
ገላውዴዎስ ኣርኣያ ዶ/ር

September 17, 2016

መስከረም ፯ ፪ሺ፱ ዓ.ም.

የዛሬ ሁለት ዓመት ከልዩ ልዩ ብሔሮችና ብሔረሰቦች የተውጣጡ ኢትዮጵያውያን ልጆቹ ሊጠቁኝ መጥተው ነበር፤ ወደ ነበርኩበት ገብተው ሲመለከቱኝ የአልጋ ቁራኛ መሆኔን ተገነዘቡና በዝቅተኛ አንደበት አንዳቸው 'ወይኔ! እማማ ኢትዮጵያ ሞታለች እንዴ' ሲል አዳመጥኩትና "ልጆቼ መጣችሁልኝ፡ በሉ ተቀመጡ፡ አይዟችሁ፡ ተኝቻለሁ እንጂ አልሞትኩም፡ ትንሽ አሞኝ ነው" አልኳቸው። እነሱም ደስ አላቸው፤ ስለኔ ጉዳይና ስለ ዓለም ዓቀፍ ጉዳዮች በሰፊው ከተወያየን በኋላ ለልማትና ለሰላም ትኩረት እንዲሰጠው ተስማማን፤ በተጨማሪም ዲሞክራሲ በኢትዮጵያ ባፋጣኝ የሚጎለምስበት መንገድ ለመቀየስ እና የመቻቻል ባህል መልህቅ እንዲጣል ማድረግ የሁሉም ኢትዮጵያዊ ዜጋ ሐላፊነት ሆኖ በተለይ ግን በዚህ ረገድ ሐላፊነቱ መሸከም ያለበት መንግሥት መሆኑን ከተስማማን በኋላ ልጆቼ ወደየመጡበት ተመልሰው ለመሄድ ሲዘጋጁ "በርቱ፡ አንድ ሁኑ፤ ተባባሩ፡ እንዳትለያዩ፡ እንዳትነጣጠሉ፤ የውጭና የውስጥ ጠላቶች በሂይወታችሁ ሊዶሉቱ ነውና ከፍተኛ ጥንቃቄ አድርጉ፤ ምቹታችሁና ፍላጎታችሁ ይሰካላችሁ ዘንድ የዘወትር ጸሎቴን አላቋርጥረም፡ ተባረኩ" በማለት ተሰናበትኳቸው።

አሁንም ቢሆን ለሁሉም ኢትዮጵያውያን ልጆቹ ተመሳሳይ መልእክት ነው የማስተላለፈው፤ ታሪክን መሠረት በማድረግ ምክር ልላግስላችሁ እፈልጋለሁ።

ይህም የምልበት ምክንያት ደግሞ ያሁኑ ትውልድ ታሪኩን የዘነጋ ሰለሙሰላኝ ነው፤ እንደያውም የኔን የእናቱን ስም ከመጥራት ይልቅ የጎጥና የጎሳ ልዕልና ማሞገስ፣ ከዛም አልፎ የጎሳ ጥላቻ መሰንዘር ስለጀመረ ነው። ይህ አዲስ የዘቀጠ ፖለቲካ የኔን ባህርይ አያንፀባርቅም። የትግራይ ሰዎች ቢሂል አላቸው፡ 'አዴኣ ገዲፋ ሓትንኣ ትናፍቕ'፤ ትርጉሙ 'እናቷን ትታ አክስቷን ትናፍቃለች' ማለት ነው። የቢሂሉ መልእክት ደግሞ "የሃገርን ጉዳይ ወደ ጎን ትቶ የጎሳ ወይም ጎጥ ነገር ማስቀደም" ማለት ነው። ከሁሉ ያሳዘነኝ ግን አንዳንድ ከአብራኬ የወጡ ሊሂቃንና ምሁራን የወጣቱን ትውልድ አካሄድ ስሕተት መሆኑን እያወቁ ሆነ ብለው ብሔር ከብሔር ፤ ጎሳ ከጎሳ በማናቆርና በማጋጨት ሊበጡብጡኝ፡ ሊያሳምሙኝ፡ ከቻሉም ሊገድሉኝ እየሞከሩ መሆናቸውን ስለተረዳሁና በዚህ እኩይ ተግባራቸውም የጦፈ እንቅስቃሴ ማካሄዳቸው ነው። ነገር ግን እነዚህ ለባዕዳን የተገዙ ኃይሎች ወደያና ወደሀ ቢረወጡና ቢንቀሳቀሱም እኔን በመጠኑ ለመጉዳት ካልሆነ በስተቀር ለሞት ሊዳርጉኝ አይችሉም። እኔ እንደሆነ ፍንክኝ አልልም፡ አልሰበርም፡ አልበተንም፡ አልሞትም። እነዚህ እርጉማን አላወቁትም እንጂ እኔ ለሚቀጥሉት የኢትዮጵያ ትውልዶች በቀጣይነት ለመንከባከብና ለማስተናገድ ፈር ለማስያዝም ጭምር ሐላፊነት ስላለብኝ፡ የግዴታ ሁሉንም ችግር በመቋቋም እስከመጨረሻ እዘልቀዋለሁ። አበው ያሉትን ትዝ ይላችሁ እንደሆነ "እግዚአ ኩነኔከ ሃቦ ለንጉሥ፤ ወፅድቄከኒ ለወልደ ንጉሥ" ነውና እኔም እንደ ንጉሡ (ባሁኑ ግዜ የመንግሥት መሪ) ሸክሙና ኃላፊነቱ የኔ ነው፤ "ኩነኔኔን" (ሸክሙን) እቀበለዋለሁ። በጣም ከፋ ከተባለ ደግሞ "ፅድቁ ቀርቶ በወጉ በኮነነኝ" ማለቴ አይቀርም። ነገር ግን በልጆቼ ስለምተማመን ይኸን ያህል ተስፋ የሚያስቆርጥ ነገር አይደለም በማለት ደግሞ ራሴን አጽናናለሁ።

እነዚህ የባዕድ የጥፋት መላክተኞች ሌላ ያላወቁት ነገር ወይም የዘነጉት ነገር ቢኖር የውጭ አገር የታሪክ ሊቃውንት ሳይቀሩ እንኳ ስለኔ ጉዳይ የዘገቡት አለ። አንድ ከነዚህ የግሪክ ተወላጅ ሆኖ በመጀመርያው ምዕተ ዓመት አመተ ዓለም በሲሲሊ የምትባል ደሴት ይኖር የነበረ ድድረኒስ ሲስላስ የተባለ የታሪክ ሊቅ ነው። ዲድረኒስ ስለኔ እንዲህ የሚል ትንቢት ተነበየ፡- "ኢትዮጵያን የሚተናኮሏት፡ ሊያጠፏትም የሚሞከሩ ብዙ ወራሪ ኃይሎች ቢኖሩም ቅሉ ከነሱ ግን አንድ እንኳ የሚሳካለት አይኖርም።" እናንት ለባዕድ መሳርያ የሆናችሁት ግለሰቦች ወይም ስብስቦች ከድድረኒስ ተማሩ እላችኋለሁ። አለዛ በጠራራ ፀሐይ ይመሸባችኋል፤ ትጠፋላችሁ።

በሌላ በኩል ግን ምን ጊዜም ብሩህ ተስፋ ይታየኛል፤ እልፍ አእላፍ ጀገኖች ወልጃለሁ። ለኔ ለናታቸው ሲሉ በጦር ሜዳ የወደቁ እና የተሰዉ ቁጥራቸው ብዙ ነው። በዚህም ረገድ እጅግ በጣም የታደልኩ ነኝ ማለት እችላለሁ፤ ሌሎች

አፍሪቃውያን እህቶቹ ያላገኙትን እኔ በብቸኝነት አግኝቼዋለሁ። ዕድሜ ለጀግኞች ልጆቼ፤ ከአፍሪቃ አህጉር እኔ ብቻ ካውሮጳ ቅኝ ግዛት በማምለጥ ነፃ ሆኜ ለመቀጠል በቅቻለሁ። የነፃነት አርማ ተምሳሌት ስለሆንኩም ሁሉም አፍሪቃውያን በተስማሙበት መሠረት አዲስ አበባ የአፍሪቃ መዲና ሆናለች፤ በዚህም ላይ የሰው ዘር መገኛ ነኝ፤ ቡናም ከኔ ምድረ-ከርስ ነው የፈለቀው። እንግሊዝኛ ተናጋሪ ፈረንጆች coffee ያሉትን Kaffa መሆን ነበረበት። ጣልያኖች ግን ከኛው ቋንቋ ሳይርቁ caffè ብለውታል። ይህ ሁሉ ልዩ አገር ያደርገኛል። እኩራበታለሁ።

ጀግኖች ልጆች ባልወለድና ባላፈራ ኖሮ ግን ጉድ እሆን ነበር፤ ግን ከጥንት ጀምሮ እናታችንን አናስደፍርም የሚሉ ልጆች ስለነበሩኝ፡ ይመስገኛለሁ ለአምስት ሺ ዘመን (ሦስት ሺ ዘመን የሚለውን ስሕተት ነው) ተጉዥያለሁ፤ ይህ ግን ዝም ብሎ በተአምር የሆነ ነገር አይደለም። በጥንቱ ጊዜ አግአዝያን (ነፃ አውጪዎች) ከውጭ ወራሪ ኃይሎች በመከላከል እንዳልደፈረ፤ የሕዝቤ ባህል፡ ኃይማኖቶችና፡ እሴቶች እንዳይጠፉ ረድተውኛል። የአግአዝያን የልጅ ልጆች እንደነ አፈላስ፡ ኤዛና፡ ካሌብ የመሳሰሉት የአክሱም ነገሥታት ደግሞ ድንበሬን ከማስጠበቅ ባሻገር ግዛቴን አስፍተውት ነበር። እንዳሁኑ አያድርገውና በነዚህ ነገሥታት ዘመን ከኑብያ እስከ ሱማሌ ጠረፍና እስከ የመን ነበር የኔ ግዛት። በ ፪፻ ከክርስቶስ ልደት በኋላ አፈላስ ቀይ ባሕርን ተሻግሮ ሒጃዝ የሚባል አከባቢ (አሁን ሱዳን ዓረብያ) በኔ ግዛት እንዲሆን አድርጎ ነበር፤ ስልሳ ዓመት ከአፈላስ በኋላ ደግሞ ኤዛና ኩሽ ወይም ኑብያ (አሁን ሰሜን ሱዳን) በኔ ሉዓላዊነት እንዲተዳደር አድርጎ ነበር፤ ካሌብም እንደዚሁ በመጀመርያው ስድስተኛው ዓመተ ምሕረት (፳፩፯ ገደማ) የቀይ ባሕር ደቡባዊ አካል አቋርጦ የመንን ከኔ ግዛት ጋር ቀላቅሎት ነበር። እነዚህ ነገሥታት ግን ዓላማቸው ወይም ተልእኳቸው ዳር ድንበርን ማስፋት ብቻ ሳይሆን እናንተ አሁን መልካም አስተዳደር የምትሉት ፅንሰ-ሐሳብ (በግብር መተርጎም የተሳናችሁ) እነሱ ያፈለቁት እና የተገበሩት ነበር ማለት ይቻላል። ለአብነት፡ አፈላስ ከንጉሥ እንዲብስ በኋላ ለምንዛሪና ለንግድ ልውውጥ ገንዘብ አሰርቶ ነበር፤ ሁለት ዓይነት ገንዘብ የነሀስ እና የብር ለሃገር ውስጥ ንግድ፤ ሦስተኛው የወርቅ ገንዘብ ደግሞ ለዓለም ንግድ ልውውጥና ምንዛሪ አገልግሎት እንዲውል አድርጎ ነበር። በዛን ጊዜ እኔ ብቻ ነበር በአፍሪቃ ገንዘብ የነበረኝ። የምኩራበት ታሪካዊ ክስተት ነበር።

ኤዛና ፍትሐኛ ነበር፤ በማወቅም ባለማወቅም ህዝቡን እንዳይገፋ ከፍተኛ ጥንቃቄ ያደርግ ነበር፤ አንድ ቀን እንዲህ ብሎ ጸለየ፡- “የሰማይ ጌታዬ ሆይ ግዛቴን አጠንክሮልኝ...ህዝቤን በመልካም አስተዳደርና በፍትሕ እገዛለሁ፤ አልጨቁናቸውም። እነሱም ንጉሥ ላደረገኝ ለሰማይ ጌታ ብዬ ያቋቋምኩትን ዙፋን ይጠብቁ።”

ወንጌል ከኤዛና በፊት ነው ኢትዮጵያ ውስጥ የተሰበከው፤ ክርስትና የተቀበሉም ነበሩ። የመጀመሪያ ክርስትያን ንጉሥ ግን ኤዛና ነው፤ ስለሆነም ኤዛና ብሉይ ኪዳንን ክግሪክ ወደ ግእዝ እንዲተረጎም አደረገ። ካሌብ ደግሞ የኤዛና ኮቴ ተከትሎ አዲስ ኪዳንን አስተረጎመ። ካሌብ ግን ንጉሥ ብቻ ሳይሆን በፍልስፍና እና በሰይንስ የተካነም ስለነበር በቤቴ መንግሥቱ የተፈጥሮ ታሪክ ቤተመዘክር አሰርቶ ነበር፤ በ ቤተ መዘክሩም አንድ የታጨቀና የደረቀ አውራሪስ ተገኝቷል።

እነዚህ ነገሥታት የኔን የስልጣኔ ታሪካዊ ሂደት ፈር ስለስያዙት ለብዙ ሺ ዘመናት በተከታታይ የቁሳቁስና የአእምሮ ሰላሎች ተከስተዋል፤ የእጅ ጥበብ፣ ሃዋልቶች፣ ልዩ ልዩ መሣርያዎች ቁሳቁሳዊ ሰላል ሲያንፀባርቁ፤ ስነፅሁፍ፣ ፍልስፍና፣ ኃይማኖት፣ ቅኔ፣ መዝሙር፣ ዜማ ወዘተ ደግሞ የአእምሮ ወይም ስነልቦናዊ ሰላል ነፀብራቆች ናቸው። ይህም ስለሆነ ነው በዓለም ተደናቂነትን ያተረፉ ሐወልቶችና የውቅር ቤተክርስትያናት የተሰሩት፤ ማንኛውም ድምፅ መያዝ የሚችሉ የግእዝ ፊደላት የተፈጠሩት፤ ኢትዮጵያ የራሷ አውደ አዋርህ እንዲኖራት የሆነችው። ይህ ስልጣኔ ታድያ እንደ ያሬድ እና ዘርአ ያቆብ የመሳሰሉ ሊቃውንት ለማፍራቱ የሚያስደንቅ አይሆንም።

የኔን ስልጣኔ በስነፅሁፍ፣ በታሪክ ተማራማሪዎችና እና በአድባራት ብራናዎች ተመዝግቧል። ከዚህም በላይ የአክሱም ሃወልቶች፤ የላሊበላ የውቅር አብያተ ክርስትያናት እና የጎንደር የፋሲለደስ ግንቦች ምስክሮቹ ናቸው። ቆየት ብለውም ሌሎች ልጆቹ ማለትም የሐረር ኢሚሮች ያሰሯቸው የግድግዳ ግንቦች፤ አባ ጅፋር በጅማ የተከለው ሥርወ መንግሥት፤ ጦና በወላይታ ያጃጃመው ጠንካራ መንግሥት፤ በሚቅሪጫ የተደገፈ የካፋ መንግሥት፤ የአሮሞ ገዳ ዴሞክራሲያዊ ሥርዓት ወዘተ የኔን ሰላልና ሥልጣኔ በጥቅሉ የሚያንፀባርቁ እንጂ የዚህ፡ የዛ ብሔር ወይም ጎሳ ተብለው በጠባቡ የሚታዩ አይደሉም። የድሮ ልጆቹም ይኸን ስለተገዘነቡ ሰላላችንም ስልጣንያችንም የጋራ ነው በማለት መሃላ በመግባት ይኸንን እሴት ከትውልድ ወደ ትውልድ ማስተላለፍ ነበረባቸው።

ከትውልድ ወደ ትውልድ የተላለፈውን ሰላልና ሥልጣኔ ደግሞ ብዙ ቀናተኛና አርበኛ መሪዎችና ዜጎች ፈጥሯል። ይህ እንዳለ ሆኖ ግን በየጊዜው ፈተናዎች ደርሰውብኛል። ለምሳሌ ከ ሺ፰፻፳ እስከ ሺ፰፻፵ ባለው ጊዜ አሕመድ ግራኝ ተፈታተነኝ፤ በጦርነት አውድማ ልጄን ልብነ ድንግልን ካሸነፈ በኋላ ደረቱን ነፍቶ እብሪት በተሞላበት ስነልቦና አብያተ ክርስትያናት አቃጠለ፤ የአብያተ ክርስትያናት የወርቅ መሳቅልትና አልባሳት ዘረፈ፤ ታሪካዊ ቅርሳቅርስና ንብረቶችን አወደመ። ነገር ግን በልጆቹ

ብርታትና በበቁ አባቶች ጸሎት ከመዓቱ ተረፍኩኝ። ልጄ ገላውዴዎስ ደግሞ በእናቱ በሰብላውንጌል እርዳታ ከነገሠ በኋላ ፖርቲጌዞች ስለደረሱለት ግራኝን አሸነፈ፤ የተቀሩትን የግራኝ የጥፋት ሠራዊት እስከ ሐረር አሳደዳቸውና የመጨረሻው ዕጣ ፋንታው ሐረር ግንብ አከባቢ በዕለተ ዓርብ ክርስቶስ በተሰቀለበት ቀን ተሰዋ። በጣም አዘንኩኝ፤ ግን ስቅስቅ ብዬ አላለቀስኩም፤ የጀግንነቱ ኃይል ከዓይኔ ወስጥ እንባ እንዳይፈልቅና ከፊቴ ጠብ እንዳይል አደረገው። በሕልሜ ደግሞ መላእክት የገላውዴዎስን ሬሣ ሲያነሱ አየሁኝ።

ሰባሦስት ዓመት ከገላውዴዎስ እልፈት በኋላ ልጆቼ ሱስንዮስና ፋሲለደስ በጎንደር ነገሡ፤ የጎንደር ሥርወ-መንግሥት ተጀመረ፤ ፋሲለደስ ራእይ የነበረው ስመጥፋ ንጉሥ ነበር። በፋሲል ጊዜና በሌሎች ተከትለው የነገሡ እንደ እያሱና ባካፋ የመሳሰሉት ነገሥታት ጊዜ ጎንደር የአክሱም ወራሽና የኢትዮጵያ የባህል ሥልጣኔ መናኸረያ፤ የቁሳቁስና የአእምሮ ባህሎች መዲና ሆነች። ከ ፱፯ ዓመት በኋላ ግን ሌላ ትልቅ ፈተና ደረሰብኝ፤ ግዛቴ በመሳፍንት ክፍለ-ሃገራት ተከፋፈለች። ነገር ግን ምንም እንኳን በዚሁ ዘመን አንድነቱ ተዳክሞ ሕዝቤ ቢሰበጠጠርም፤ ሥልጣኑ የተከላሸውን ንጉሥ ግን አሁንም ቢሆን የአንድነት ተምሳሌት ሆኖ ቀጠለ።

ታዲያ፤ ጀግንነት ይወረሳል እንደሚሉት፡ ዘመነ መሳፍንትን የሚያከትም ኃይል ተነሳ፤ አንድነቱን የመለሰልኝ ጀግና ተፈጠረ፡ ስሙም ቴዎድሮስ ይባላል። ሰሜን ኢትዮጵያን አንድ ካደረገ በኋላ ወደ ወለጋ ዘልቆ ነበር፤ ግን ዘመቻው ስኬታማ አልሆነም። ቴዎድሮስ አስራ ሦስት ዓመት ከነገሰ በኋላ ሌላ ፈተና መጣብኝ፤ እንግሊዞች ቴዎድሮስን ለመውጋት መጡ፡ ብዙ ጠመንጃና መድፍ ይዘው ነበር የመጡትና ከቴዎድሮስ ጎን የተሰለፈው የኢትዮጵያ ሠራዊት የእንግሊዝን ሠራዊት በብቃት መውጋት አልቻለም፤ እንደ ገብርዬ የመሳሰሉት ጀግኖች ደግሞ ተሰዉ፤ ቴዎድሮስ ሁኔታውን ካየ በኋላ ለእንግሊዝ እጄን አልሰጥም ብሎ ራሱን መስዋእት አደረገ። ጀግናው ልጄ በመቅደላ ወደቀ፤ ጥልቅ ሐዘን ተሰማኝ፤ ለገላውዴዎስ ያየሁት ሕልም አሁንም ደግሜ አየሁት። ቴዎድሮስ የኢትዮጵያን አንድነት በመመለስና ሕዝቡን በማስተባበር የተጨወተው ሚና በታሪክ ለዘልዓለም ህያው ሆኖ እንዲኖር አድርጎታል። ከዚህ ባሻገር ግን ቴዎድሮስ አገሩን በስልጣኔ ለማራመድ ብዙ ዓበይት ነገሮችን አከናውኗል፤ ራእይ ስለነበረው መሬት ለሕዝቡ ለማከፋፈል መኩሯል፤ ቤተ መጻሕፍት አሰርቷል፤ ደሞዝ ያለው የሞያ ሠራዊት እንዲቋቋም ያደረገው ደግሞ እሱ ነው። በተጨማሪም የአውሮጳ የኢንዱስትሪ ስልጣኔ አስመልክቶ መረጃ አግኝቶ ስለነበር አገሩ በዛው አቅጣጫ እንድትጓዝ ምኞት ስለነበረው መርከብ፡ መድፍ ወዘተ እንዲሰሩ ትእዛዝ ሰጥቶ ነበር። ታዲያ ምን ዋጋ አለው! ያለ ጊዜው ተቀጩ።

ከቴዎድሮስ በኋላ ዮሐንስ አራተኛ ነገሠ፤ የቴዎድሮስን ኮቴ ተከትሎ ኢትዮጵያን አስተባባረ፤ ግዛቴንም አሰፋው፤ እስከ ጅማ ድረሰ። ዮሐንስም ራጅይ ስለነበረው እንዳሁኑ የፌደራል መዋቅር ባይሆንም የክፍለ-ሃገር ራስ ገዛች ስለፈጠረ በሸዋ ምንጃክን አነገሰ፤ ተክለሃይማኖት የጎጃም ንጉሥ እንዲሆን ሾመው፤ በወሎ የራሱን ልጅ ኣርኣያሥላሴን አስተዳዳሪ አድርጎ ቢሾሞውም የወሎ ባላባት የሆኑትን መሐመድ ዓሊን ሚካኤል ብሎ በማጥመቅና የራስ መዓርግ በመስጠት በእንደራሴነት እንድያገለግል አደረገ። በጅማ ደግሞ አባ ጅፋር ለማእከላዊ መንግሥት እስከገበረ ድረስ የራስ አኣዛዝ ነፃነት እንዲኖረው አደረገ።

ዮሐንስ መልካም አስተዳድርን አስመልክቶ የጥንቶቹ ነገሥታት የነኤዛና ፍትሐዊነት ስለተከተለ ሕዝቡን በፍትሕ ነበር ያስተዳደረው። ሃገሩን ወደፊት ለማራመድ ደግሞ የመጀመርያው ጤና ጥበቃ ጣብያ (clinic) እና የእህል ወፍጮ መሳርያ በንግሥነቱ ጊዜ ነው የተጀመሩት። ለሕዝቡ ኣርኣያ ይሆን ዘንድ ደግሞ በዋና ከተማው በመቐለ፡ ባደባባይ የመጀመርያ ክትባት ወሰደ። ከሁሉም በላይ ግን ዮሐንስ ለሃገሩ ሉዓላዊነትና የድንበር ክብር ለማስጠበቅ ቀናኢ ስለነበር በኔ ላይ የተነሱትን ጠላቶች ሁሉ መከታተሉ፤ በጉራዕ እና ጉንዳጉንዴ ግብፆችን ሁለት ጊዜ አሸነፋቸው፤ ጣልያኖችም ሁለት ጊዜ በምፅዋዕ አከባቢ በሰሐቲና እና በዶግዓሊ አሸነፋቸው፤ በነዚህ ሁሉ ጦርነቶች የማይበገረው ጀግና የጦር መሪ አሉላ አባ ነጋ ነበር፤ እሱ በመራው የኢትዮጵያ ሠራዊት ደግሞ ኩፊት ላይ በድርቡሾች ላይ ድል ተቀዳጀ። ድርቡሾች ግን እንደገና በምዕራብ በኩል ሰርጎ በመግባት ጎንደርን አቃጠሉ ሕዝቤንም ፈጁት፤ ዮሐንስ በጣም ተቆጣ፤ በመጨረሻም ዮሐንስ ራሱ ባስተባባረውና በመራው የኢትዮጵያ ሠራዊት ወደ መተማ አመራ፤ አራት ወር ጦርነቱ ከመጀመሩ በፊት ግን ዮሐንስ ብልህ ስለነበር ለድርቡሾች መሪ ለ አቡ አንጃ የዕርቅ ደብዳቤ ፃፈለት፤ የደብዳቤው ይዘት ባጭሩ እንዲህ ይላል፡- “አሁን እኔ ወደ አገርህ በመዝለቅ ደሀውን ሕዝብ ብገድል፤ አንተም ወደ ሃገሬ ገብተህ ድሃውና ደካማውን በትገድል ምን ፋይዳ ይኖረዋል? ይልቁንስ በጋራ ጠላቶቻችን በአውሮጳውያን ላይ አንድነት እንፍጠር፤ እነሱ እኔን ከወረሩኝ አንተም አትተርፍም።” አቡ አንጃ ግን አሻፈረኝ አለ፤ ዮሐንስ ከድርቡሾች ጋር ጦርነት ይገጥምና ጦር ሜዳው ላይ ይሰዋል፤ ጀግናው ዮሐንስ መተማ ላይ ወደቀ። ጥልቅ ሐዘን ተሰማኝ፤ ለገላውዴዎስና ለቴዎድሮስ ያየሁትን ሕልም እንደገና አየሁት።

ዮሐንስ ከወደቀ ከሁለት ወር በኋላ ምንሊክ ነገሠ። በምንሊክ ዘመን-መንግሥት በዮሐንስ ጊዜ የተጀመረውን የአውሮጳ የቅኝ ግዛት ፖሊሲ በተጠናከረ መልኩ

ሰለተተገበረ አፍሪቃን ጠቅላላ ወረሩት፤ ምንጊክም የግዴታ የኔን ግዛት ማስፋት ነበረበት። ነገር ግን በምንጊክ ጊዜ ነው ደቡብ ኢትዮጵያ የኢትዮጵያ ግዛት የሆነው የሚለውን አስተሳሰብ የተሳሳተ ነው። የጥንቱ የአክሱም የቆዳ ስፋት ቀደም ብዬ እንደጠቀስኩት ከኑብያ እስከ ሱማልያ ጠረፍ እንዲሁም ቀይ ባሕር ተሻግሮ እስከ የሙን ነበር። በዛጌ ዘመነ መንግሥት የሥርወ-መንግሥቱ ባልስልጣናት ሐረር ድረስ ተንቀሳቅሰውና ደርሰው ነበር። በሱስንዮስ ጊዜም ወላይታና የአከባብው መለስተኛ ሃገረ-ግዛቶች ለማእከላይ መንግሥት ይገብሩ ነበር።

ምንጊክ እንደ ዮሐንስና ቴዎድሮስ አገሩን በስልጣኔ ጎዳና መምራት ብቻ ሳይሆን ኢትዮጵያ እንዳትወረርና እንዳትረክስ ጥረት አድርጓል። በሺ ፳፻፷፰ (1896) የኢትዮጵያ አርበኞች በማሰለፍና ሕዝቡን በማስተባበር ጣልያኖችን ሰለወጋቸውና ስላሸነፋቸው እኔ ነፃ እና ሉዓላዊ ሆኜ ለመቀጠል በቅችያለሁ፤ በዚህ ረገድም የጥቁር ሕዝብ የነፃነት ጮራ ተምሳሌት ከመሆኔም በላይ በግዜው ነፃነታቸውን ላልተቀዳጁ የአፍሪቃ ሃገራት በጠበቃነት ቆሜያለሁ፤ ትግላቸውንም በተግባር ደግፌዋለሁ። ምንጊክ ኢትዮጵያን ወደ ፊት ለማራመድ ከፍተኛ አስተዋፅኦ አድርጓል። በዘመነ-መንግሥቱ የፓስታ ግልጋሎት፣ ቴሌግራም፣ ተሌፎን፣ የባቡር ሐዲድ ዝርጋታ፣ ባሕር ዛፍ፣ ሲነማ፣ የመጀመርያ የሚንስትሮች ምክር ቤት፣ ዘመናዊ ትምህርት ቤት በተግባር ለሕዝቡ ግልጋሎት አበርክተዋል።

ከምንጊክ በኋላ ተፈሪ መኮንን ኃይለሥላሴ ሆኖ ነገሡ። ከአርባ ዓመት በላይም ገዛ፤ እርሱም በበኩሉ አገሩን በዘመናዊ መንገድ ለማስተዳደር የመጀመርያ የጦር አካዳሚ፣ የመጀመርያ ሕገመንግሥት፣ የመጀመርያ ፓርላማ፣ የመጀመርያ የእርሻ ኮሌጅ ከመፍጠሩም በላይ ዘመናዊ ትምህርት ቤቶች እንዲስፋፉ አድርጓል። ነገር ግን በትረ መንግሥቱ ለአምስት ዓመታት ያህል ተቋረጠ፤ ጣልያኖች የአድዋ ሽንፈታቸውን ለመበቀል እንደገና ልያጠቁኝ ከአርባ አመት በኋላ መጡ። ሕዝቤን በጠምብና በማስታርድ ጋዝ ደበደቡት፤ በአዲስ አበባ ሕዝቡን በገፍ ጨፈጨፉት፣ አቡነ ጴጥሮስን ረሸኑብኝ፣ የደብረ ሊባኖስ ካህናትና መናኩስት በጅምላ ፈጁብኝ። ከፍተኛ ብሶትና ሐዘን ላይ ወደቅኩ። ነገር ግን ተስፋዬ የጠዋት ጤዛ ሆኖ አልቀረም፤ ጀግኖች ልጆቼ ለኔ ክብርና ለክብራቸው ተዋጉ፤ ከጣልያን ጋር ያበሩ ከዳተኞች ቢኖሩም ቅሉ አርበኞቹ እንደነ ስዮም መንገሻ በትግራይ፤ አዳነ መኮንን በጎንደር፤ ኃይለማርያም ማሞ በሸዋ፤ በላይ ዘለቀ በጎጃም፤ ገረሱ ዱኪ (አባ ቦራ) በወሊሶ ወዘተ ለነፃነቱ ብለው በሽምቅ ውግያ ጣልያንን አጋፈጡት።

ከአምስት ዓመት በኋላ ኃይለሥላሴ ከግዛት ተመለሰ፤ በትረ መንግሥቱንም እንደገና ጨበጠ። ከተመለሰም በኋላ ብዙ ማሻሻያዎችን አደረገ፡ ግን ከረዥም የሥልጣን ጊዜ አንፃር ሲታይ የኢትዮጵያ ሕዝብ ከድህነትና ከቸነፈር መውጣት አልቻለም። ለብዙ አሰርት ዓመታት አንቀላፈሁ፤ ግን አልሞትኩም።

ከኃይለሥላሴ በኋላ ደርግ የሚባል ጭራቅ መጣ። ሕዝቤን ጨፈጨፈ፤ ወጣቱን በቀይ ሽብር ጨረሰ፤ ፩፯ ዓመት የ ደብድብ ርገጥ ግዛ መንግሥት በታሪኬ ተወዳዳሪ የሌለው ሐዘን አደረሰብኝ፤ እኔን መምራት፡ ማራመድ፡ በስር ነቀል ለውጥ ማሰልጠኝ ይችሉ የነበሩ ምሁራንና ሊቃውንት ጠፉብኝ፤ ጭራቁ በላብኝ። እርግጥ ነው በደርግ ጊዜ አንድነቱ አልተናጋም ነበር፤ የልጆቼ ሰለባ መሆን ግን ለ ፩፯ ዓመት የአልጋ ቁራኛ አድርጎኛል። ባልሞትም እጅግ በጣም አሞኝ ነበር። በመጨረሻ የቴዎድሮስ ጽዋ እጠጣለሁ ያለውን መንግሥቱ ኃይለማርያም ፈረጠጠ፤ ወደ ዚምባብዌ አመራ። ወያኔ/ኢሐአዲግ ተካው።

ባለፉት ፳ ዓመታት ኢሕአዲጎች ብዙ ለውጥ አምጥተዋል፤ አያሌ መንገዶች፡ የጤና ጣብያዎች፡ ግድቦች፡ የባቡር ሐዲድ መስመሮች ፡ ሰፋፊ እርሻዎች፡ በርካታ ዩኒቨርሲቲዎች እና ትምህርት ቤቶች እንዲሁም የሕዝብ መኖርያ ቤቶች አሰርተዋል። ዲሞክራሲ ግን አልፈቀዱም፤ ስለሆነም በሕግ የተመዘገቡና እውቅና ያገኙ ተቃዋሚ የፖለቲካ ፓርቲዎች እንደፈለጉ መንቀሳቀስ አልቻሉም፤ ጋዜጠኞች አላስፈለገ ታስረዋል፡ አገር ቤት ለቀው እንዲወጡ የተገደዱም አሉ። የፓርላማ አባላት መቶ በመቶ ኢሕአዲግ ከመሆን ይልቅ ተቃዋሚ ፓርቲዎች በአገራዊ ሽንገው ወንበር ተሰጥቷቸው ድምፃቸውን የሚያሰሙበት መድረክ መፈጠር ነበረበት። ባጭሩ በዘመነ ኢሕአዲግ መልካም አስተዳደር በሰፊው መተግበር ነበረበት፤ ግን አልተደረገም። የኢሕአዲግ አመራር ራሱ ያመነበት ጉዳይ ነው።

በጎንደርና በኦሮምያ አካባቢ የተከሰቱት የፖለቲካ እንቅስቃሴዎች የመልካም አስተዳደር ጉድለትና መንግሥት ከሕዝብ ጋር ያለው ቅራኔ በአግባቡ እና በወቅቱ ለመፍታት ያለመቻል ነፀብራቆች ናቸው። ባንድ በኩል እንዲህ ዓይነት እንቅስቃሴዎች በጎ አስተዋፅኦ ሊኖራቸው ይችላሉ፡- የተነሰ ጥሪ ደወል ሊያስተጋቡ ይችላሉ፤ በሌላ በኩል ግን የጎጥ ፖለቲካ እና የብሔር ጥላቻ መንፈስ ስላንፀባረቁ የሕዝቡን አንድነት የሚሸረሸሩ ይሆናሉ።

ተቃውሞ መልካም ነው፤ ሕዝቡ ይነቃል፡ የመንግሥት አመራሮቹም ይነቃሉ፤ የሕብረተሰቡ ማሕበራዊ ጤንነትም ይበለፀጋል። ነገር ግን በስመ ተቃውሞ ንብረት

ማውደም፤ ለሕዝብ ግልጋሎት የሚጠቅሙ እንደ አውቶቡስ፡ ወሃ ማከፋፈያ ተቋማት፡ የአበባ እርሻ ማውደም የእጅግ በጣም ያዘቀጠ ባሕረ-ሐሳብ ነፀብራቅ ነው። ሆን ብሎ የትግራይ ተወላጆች ማሳደድና ማጥቃት በጠባብ ፖለቲካ መታወር ብቻ ሳይሆን ወደ እብደት ያዘነበለ እንቅስቃሴ ነው የሚሆነው፤ ምንም ፋይዳም አይኖረውም፡ ኢትዮጵያን ከመጉዳት በስተቀር። አሁን የትግራይ ልጆች ስለባ ይሁኑ እንጂ ከዚህ ቀደም በተመሳሳይ መልኩ የአማራ ብሔር ተወላጆች በሐረር ፡ በወለጋ በሌሎች አካባቢዎች ጭምር ኩፋኛ ተጠቅተዋል፤ ያም የእብደት ፖለቲካ ተግባር ነበር። እንዲህ ዓይነት ቅጥ ያጣ ፖለቲካ አደገኛ ከመሆኑም በላይ የኔም ህልውና በጥያቄ የሚያስገባ ይሆናል። በርትዓዊነት ከመረመርነው ደግሞ ማንኛውም ገለሰብ ወይም ስብስብ አንድ ብሔርን ነጥሎ ከጠላ፡ ካንቋሽሽና ካጠቃ ኢትዮጵያን አጠቃ ማለት ነው።

አሁን ምን ማድረግ ይሻላል?

ከነገር ይቅደም፡ መጀመርያ ሃገራዊ እርቅ መደረግ አለበት። መንግሥት ይህንን ኃላፊነት ተሸክሞ ከህዝቡ የተውጣጡ ምሁራን ያሉበት አንድ ግብረ-ኃይል እንዲቋቋም በአዋጅ ማስታወቅ አለበት። ብዝሃነትን የሚያንፀባርቅ ግብረ-ኃይል ከተቋቋመ በኋላ ሰፊ ያሉና ጥልቀት ያላቸው ዓበይት ጉዳዮችን ያካተተ ፕሮግራም ማውጣት አለበት። የሚካተቱ ዓበይት ጉዳዮች ከሞላ ጎደል የሚከተሉትን ልያጠቃልሉ ይችላሉ፡-

፩. በሕገመንግሥቱ የተደነገጉትን የዴሞክራሲ ነፃነቶች እንደ የመፃፍና የመናገር፤ የመሰብሰብ፤ ሰላማዊ ሰልፍ የማድረግ፤ የመምረጥና የመመረጥ መብት ማረጋገጥ ወዘተ ባስቸኳይ በግብር መተርጎም። ግብረ-ኃይሉ አተገባበሩን ለመከታተልና ለማስፈፀም ከመንግሥት ስልጣን መሰጠት አለበት። የዴሞክራሲ ሥርዓት የሕዝቡን መብት በማስጠበቅ ረገድ ከፍተኛ ሚና ስለሚጫወት የዴሞክራሲ ተቋማት ከቀበሌ እስከ ብሔራዊ ሸንጎ (ፓርላማ) መቋቋም ይኖርባቸዋል።

፪. የሕገመንግሥቱ አንቀፅ ፫፱ እቅድ በቀና መንፈስ የተፀነሰሰ ቢሆንም እምቅ ኃይሉ (ባልተገመተ እና ባልታሰበ መንገድ) የጎጥ፡ የጎሳና የብሔር ንቃተ-ህሊና ብቻ የሚያጎለግሉና የአገር አንድነትን የሚያላላ ብሎም የሚንድና የሚበትን ሊሆን ይችላል። አሁን የተከሰተውን ጸረ ኢትዮጵያ ዝንባሌና ተግባር ከወዲሁ ለማስወገድ ታድያ ዓንቀጽ ፫፱ ተሻሽሎ እንዲቀርብ የፓርላማው የሕዝብና የፈደሬሽን ምክር

ቤቶች እንዲወያዩበት መንግሥት መምርያ መስጠት አለበት። ግብረ-ኃይሉ ደግሞ የመከታተልና ዘገባ የመረከብ ሥልጣን ከመንግሥት ማግኘት አለበት።

ዓንቀጽ ፫፱ ከናካቴው ከሕገመንግስቱ አውጥቶ በሌላ ዓንቀጽ መተካት ሳይሆን፡ አስተካክሎ ማቅረብ ማለት ነው፤ ይህ ማለት ደግሞ የብሔሮች “እስከ መገንጠል” የሚለውን መብት (መብት ከተባለ) ቆርጦ በማውጣትና የብሔሮቹ ወይም ክልሎቹ የራስ አገዛዝ ነፃነት ወይም ራስን ችሎ የመስተዳደር መብት ግን እንዲፀና ማድረግ ማለት ነው።

፫. ግብረ-ኃይሉ የሚመራውን ሃገራዊ ዕርቅን አስመልክቶ የውይይት መድረኮች እንዲኖሩ ማድረግና እና በነዚህ በተከታታይና በቀጣይነት የሚደረጉ ውይይቶች ምሁራን፡ የተቃዋሚ ፓርቲ ተወካዮች፡ የመንግሥት ተወካዮች፡ የኃይማኖት መሪዎች ያሉበት ቢሆን ይመረጣል። መድረኩም ለምልዓተ ሕዝቡ፤ በተለይም ለወጣቱና ለተማሪው ክፍት መሆን አለበት። በውይይቱ የሚቀርቡ ዓበይት ነጥቦች የሚከተሉትን የሚያካትቱ መሆን አለባቸው፡-

ሀ. በሕዝብና በመንግሥት ያለውን ያለመግባባት ወይም ቅራኔ በሰላማዊ መንገድ እንዴት መፈታት እንዳለበት።

ለ. የአሁኑ የፖለቲካ ውጥረትና ያስከተለው ቀውስ በቅጡ ተጠንቶ መፍትሔ ማበጀት። ለአብነት፤ የድንበር ወይም የማንነት ጥያቄዎችን በሰላማዊ መንገድ መፍታት፤ ለምሳሌ የኦሮሞ ወጣቶች የአዲስ አበባ ልዩ ክልል እና የኦሮሞ ገበሬዎች መፈናቀል አስመልክቶ ያቀረቡትን ቅሬታና ስሞታ (እንደ ከስና ንዝንዝ ሳይታይ) በመድረኩ ማቅረብ ተገቢ ይሆናል። በመድረኩ ለውይይት ሲቀርብ ብቻ ነው ሐቁን የሚታወቀው። በአዲስ አበባ ልዩ ክልል ምክንያት ሊፈናቀል የሚችል የኦሮሞ ገበሬ ሊኖር ይችላል ወይ? መድረኩ ይመልሰዋል! ከረብሻው በፊት መንግሥት አስፈላጊውን እርምጃ ቢወስድ ኖሮ ሰላሙና እርጋታው ባልደፈረሰ ነበር።

በተመሳሳይ መልኩ በጎንደር የተከሰተው የሕዝብ እንቅስቃሴ ከመጀመርያውኑ ከሕዝብ በመወያየት ችግሩን መፍታት ይቻል ነበር። የጎንደሩ የመጀመርያው “ሰላማዊ” ሰልፍ የተባለው ሰላማዊ እንዳልነበረ ግልጽ ነው፤ በመጠኑም ቢሆን ተቃዋሚ የሚባሉ ኃይሎች ጠመንጃ (ጠብ-መንጃ) በመጠቀም መለስተኛ ጦርነት አካሂደዋል። ፖሊሶች ተገደሉ፤ ተራ ሰው ሞተ፤ የትግራይ ተወላጆች ንብረት ተቃጠለ። ሁለተኛው የጎንደር የሕዝብ ተቃውሞ ግን በሰላማዊ ሰልፍ የተመራና

የተጠናቀቀ ነበር። ሰልፈኞቹ የታሰሩትን ይፈቱልን። መሬታችን ይመለስልን ብለው ዘምረዋል፤ መብታቸው ነው፤ መንግሥት ደግሞ የልብ ትርታቸውን ማዳመጥ አለበት። “መሬታችን ይመለስልን ሲሉ ወልቃይት ከትግራይ ወደ ጎንደር ይመለስ” ማለታቸው ነው መሰለኝ። ግብረ-ኃይሉ “የወልቃይት ጉዳይ የድንበር ወይስ የማንነት ጥያቄ? በማለት ለመድረኩ ተሳታፊዎች ሃሳብ እንዲያፈልቁ መጋበዝ ይችላል። የሚወስነውስ ማን ነው? ሰብስቦችና ልሂቃን ወይስ የወልቃይት ሕዝብ? የወልቃይት ሕዝብ ስለራሱ ጉዳይና ዕጣ ፈንታ የሚወስነው ራሱ ከሆነ ረፈረንደም ይካሄድና ይለይለት።

ሐ. የኢትዮጵያ ዘመናዊ ታሪክና የፖለቲካ ካርታዎች አስመልክቶ በምሁራን ጥናታዊ ጽሑፎች ቀርበው መድረኩ ይወያይበት። ኢትዮጵያ ነፃነቷን ጠብቃ የቆየች አገር ብትሆንም ካርታዋ ግን ብዙ ጊዜ ተቀያይሯል። በጣልያን የአምስት ዓመት ወረራ ጊዜ ከሞላ ጎደል በቋንቋ የተካለሉ ክፍለ-ሃገራት ተፈጥረው ነበር። በኃይለሥላሴ ጊዜ የጣልያኑ ካርታ ተቀይሮ ጠቅላይ ግዛቶች ተፈጠሩ፤ የነዚህ ጠቅላይ ግዛቶች ቆዳ ስፋት ግን በየጊዜው ተቀያይረዋል። ለምሳሌ የአርሲ ሰሜናዊ አካል ከሸዋ እንዲሆን ተደረገ፤ ሐረርጌን ለሁለት በመግመስ ባሌ የሚባል ክፍለ-ሃገር ተፈጠረና ኢትዮጵያ ከ ፩፪ ወደ ፩፫ ክፍለ-ሃገራት ያላት አገር ሆና ተቀየረች። ቆይቶም የፈደሬሽኑ ትስስር አብቅቶ ኤርትራ ከኢትዮጵያ ጋር ተዋሃደችና ፩፬ ክፍለ-ሃገራት እንደ ጠቅላይ ግዛቶች በዘውዱ ስር ተቆራኙ። በደርግ ግዜም እንደዚሁ ራስ-ገዝ የሚባሉ ክፍለ-ሃገራት ተፈጠሩና ኤርትራን ለሁለት በመግመስ ዓሰብ ወይም አፋር ራሱ የቻለ ራስ-ገዝ ሆነ። አሁን ደግሞ በኢሕአዴግ ጊዜ ኢትዮጵያ በ፱ ክልሎች ተከፋፍላለች፤ በዚህ የአካላዊ ሂደት ላይ ወልቃይት-ፀገደ ከትግራይ ጋር እንዲሆን ተደርጓል።

በኃይለሥላሴ እና በደርግ ጊዜ የኢትዮጵያ ካርታ ሲቀያይር በሕዝቡ ወይም ሊሂቃኑ ዘንድ ተቃውሞ አልተደረገም፤ የአርሲ ግዙፍ መሬት ከሸዋ ጠቅላይ ግዛት ሲጠቃለል ተቃውሞ ይሁን ትችት የቀረበ የለም፤ አንዳንድ የጂኦግራፊ ምሁራን ግን በዚህ ጉዳይ ላይ ጽፈው ሊሆኑ ይችላሉ። ታዲያ የወልቃይት-ፀገደ ለምንድነው ይኸን ያህል ውዝግብና ረብሻ የፈጠረው? ይኸን አስመልክቶ ምሁራን ሰፊና ጥልቅ ጥናታዊ ጽሑፍ እንዲያቀርቡ ግብረ-ኃይሉ ማበረታታት አለበት።

በ. በፖለቲካ ጠንቅና ውዝግብ ጊዜ ወይም በግርግር መሃል የምልአተ ሕዝቡ አጠቃላይ የኑሮ ሁኔታ ይዘነጋል። ባሁኑ ጊዜ ሕዝቡ (አብዛኛው የኢትዮጵያ ሕዝብ ደሃ ነው) በኑሮ ወድነትና በዋጋ ግሽበት እየተሰቃየ ነው ያለውና ግብረ-ኃይሉ ለዚህ ችግር መፍትሔ ከመንግሥት መምጣት እንዳለበት ከመጠቆም ባሻገር ፖሊሲ-ነክ

ነገሮች እንደ የምርት አቅርቦት በሃሳብ ደረጃ ማቅረብ አለበት። ለምሳሌ ኢትዮጵያ ለውጭ ምንዛሪ በማለት ለዓለም ገበያ ከምታቀርባቸው እንደ ቡና፣ ቆዳ፣ ሰሊጥ የመሳሰሉት ምርታ-ምርት በስተቀረ የሃገር ውስጥ ፍላጎት ማርካት የሚኖርባቸው እንደ ገብስ፣ ስንዴ፣ በቆሎ፣ እንቁላል፣ ደሮ፣ ከብት ወዘተ ወደ ውጭ መላክ የለባቸውም። አለዛ ሕዝቡ የዋጋ ውድነት ስለባ ሆኖ ለረዥም ጊዜ ይቀጥላል።

ሰ. መንግሥት ብዙ ጊዜ የተባበሩት መንግሥታት የምሌኔም አጀንዳ በማስተጋባት “የኢትዮጵያ ዋና ጠላት ድህነት” ነው ብሏል፤ ሙሉና ደግሞ ስር የሰደደ ነቀርሳ መሆኑን በተደጋጋሚ ተናግሯል፤ ሙሉና እንደ ባህል ባንሰራራበት ጊዜ ድህነት ከምድረ ኢትዮጵያ ይጠፋል ማለት ግን ዘበት ነው፤ ሙሉናው በሰፊው ሕብረተሰብ በቻ ሳይሆን በከፍተኛ ባለስልጣናትም ጭምር እንደ ባህርያዊ ልምድ ስለተያዘ፣ የዓሳ ግማቱ ከጭንቅላቱ ነውና ባፋጣኝ መፍትሔ ቢገኝለት ይመረጣል።

በመጨረሻም እኔ እናታችሁ አደራ የምላችሁ ነገር ቢኖር ወሬና አሉቧልታ አስወግዳችሁ የውጭ አገር ተላላኪ ስብስቦቹን ማጋለጥ እና አንድነታችሁ እንዳይሸረሸር በከፍተኛ ጥንቃቄ መጓዝ እንዳለባችሁ ነው። ከፋፋይ ምስጥ ቡድኖች በተለያዩ መስክ በመግባት እየተንቀሳቀሱ ነው፤ ባህላችሁና ሃይማኖታችሁን ከበረዘተና ካዳከሙ በኋላ የጋራ ማንነታችሁን (ኢትዮጵያውነትን) በቀላሉ ማውደም እንደሚችሉ መዘንጋት የለባችሁም። ኢትዮጵያን ለማዳከምና ከተቻለም ለመበተን የሚረገጡ ኢትዮጵያውያን እና ትውልደ-ኢትዮጵያውያን ህሊና የላቸውም። እነሱ እንደሆነ በተለያዩ የምዕራብ ሃገሮች ከተሞች በተመቻቸ ሁኔታ ነው የሚገኙት፤ ከፍቅ ሆነው እሳት የሚለቁ እሳቶች አሉና ተጠንቀቁ፤ እሳቱ ባገር ውስጥ ከተቀጣጠለ ደግሞ የሚቃጠሉት እነሱ ሳይሆን እናንተ ናችሁ። ስለሆነም፣ እናንተ በጎሳ፣ በብሔር እና በኃይማኖት ሳትነጣጠሉ ከንዳችሁን በማስተባበር አሳፍሯቸው። ሌላ ማለመጥ ያለባችሁ ነገር አለ፡- ኢትዮጵያውያን የሚባሉ ከዳተኞች አገራቸውን ለማጥፋት ሲቀነጠነጡ የውጭ አገር ኃይላት በዚህ ሴራ ውስጥ ሸርጉድ ቢሉ ምን ያስደንቃል?

በዚህ ድርሰት (ደርሰነ-ኢትዮጵያ ማለት ትችላላችኛል) የቀረበው መልእክት በሙሉ የኔ ነው፤ አቅራቢው ደግሞ የኔ ጸሐፊ ትእዛዝ ነው። በርቱ፣ ሰላም ሁኔታ፣ በቸር ይግጠሙን።

**የአፍሪቃ ልማትና ትምህርት ተቋም (አልትተ) መብት በሕግ የተደነገገ ነው።
All Rights Reserved Copyright © Institute of Development and Education for Africa (IDEA) 2016**

